

Az értelmiség Janus-arca

Akár azt is mondhatnám, hogy ott folytatom a gondolatmenetet, ahol legutóbb az Erdélyi Naplóban abbahagytam. Hiszen hiába fogadja meg magának töredelmesen a valamennyire is gondolkodó ember, hogy most már elég, már saját szövegeim is idegesítenek, ezt nem lehet abbahagyni. Nem lehet, mert naponta ökölbe szorul az amúgy is oxigénhiányos idegrendszer, a tengődő életműködések generális direktora, és akkor, efféle vegetálások közepette már állandó jelleggel meghazudtolja magát az önkontroll. Mikor régi, jónak becézett ismerősök, vagy csak ismeretlenül ismerőssé avanzsált „eszmetársak” nyilvánulnak meg orrfacsaró bűzben, a média széles skáláját lehetőségeit kihasználva.

Ha már a médiánál tartunk. Ez a tér, ahol jelenleg magam is megnyilvánulok – ugye –, egy rész a médiából. Ilyen alapon természetessé nemesedhetnek a mindenkor csatározások, vagdalkozások, hiszen az *audiatur et altera pars* elve egy örökös, megfellebbezhetetlen „jog”. Nem is panaszkodhat bármilyen útszélen, de a legelitebb szalonokban sem arról, hogy a feledésbe merülés átka lengené körül. Kihasználják, már-már rongygyá tépkedik a többé-kevésbé ártudó akárkik. De hát ha nekem is jogom van, éppen úgy másnak is lehet. Evidenciaként rázza öklét ezután az eszmefuttatás után az elemista felismerés, miszerint a média maga csak eszköz, a bajt azok okozzák, akik a médiában rossz ügyek mentén teszik le a garast.

Itt van a negyven magyarországi értelmiségi aláíró esete. Nem tettem, nem tettem idézőjelbe az értelmiségi jelzöt, hiszen valóban azok ők, a szó „etimológiai” értelmezése szerint. De az etimológia ebben az esetben (is) jóindulatúan képes eltakarni a szóban forgó kifejezés többi, mögöttes tartalmát. Ha például politikai szempontokat veszünk figyelembe, az „értelmiség” kifejezés minden bizonnyal tiltakozni kezdene a beskatulyázás ellen. Igaza lenne, hiszen – legalábbis az én értékrendemben – ha valaki értelmiségi, akkor ez a „veteres bélyeg” minden más megközelítési mód fölött áll. Mert kinek lenne – lehet – bátorsága megkérdőjelezni olyan nevek értelmiségi fedezetét, mint Kőszeg Ferenc, Lengyel László, Tamás Gáspár Miklós, Eörsi István, hogy csak az első, eszembe villanókat mondjam? De azt már le sem merem írni, hogy Faludy György vagy Esterházy Péter. Valamelyest az irodalom berkeiben is tébláboló ember elpirul a szegénytől e nevek hallatán. Ők is beálltak a sorba, és aláírták a szegyenlistát, melynek semmi más célja nem volt, mint az, hogy a jelenlegi anyaországi kormányt, a vezető pártot és személy szerint Orbán Viktort lejárassa. Csak azt felejtették el nagy buzgalmukban, hogy ezzel az egész országot, az egész népet és – természetesen – saját magukat is lejáratták. Egy keresztény-nemzeti-konzervatív szellemiségű hatalmat járatnak le azok, akik vezető értelmiségiként annak idején szintén ott voltak a barikádokon, a régi

rendszer megdöntésében pont olyan vehemenciával agitáltak, mint a jelenlegi hatalom képviselői. És akkor, néhány év múltán legádázabb ellenségeivé válnak tegnapi részben-bajtársaiknak, csak azért, hogy a volt kommunisták mai szószólóinak udvaroljanak? Megint létrejöhet a balliberális torzó, mely netán hatalomra kerülhet? Ezeknek már semmi sem szent? Azért, hogy lejárassanak valakit, köszönetet mondanak a francia kormányt a büntetőjogi felelősségre vonás elől külföldre szökött zámolyi romáknak adott menedéért?

A politikánál valóban nem létezik szennyesebb fogalom. Köztudott, hogy éppen Franciaországnak mennyi jogtalanság éri az ottani romákat és más kisebbségeket, híres, hírhedt esetek forognak közzájön Európa- és világszerte. A magyar „elit” egy díszes csoportja pedig gratulál a franciáknak! Azoknak, akik annak idején is bebizonyították irántunk táplált „jóindulatukat”. Azoknak, akik például mindmáig Romániát ajnározzák a kétes eredetű latinítás meg frankofónia védvonaláról. Tudjuk, hogy a kulisszák mögött más a véleményük szép hazánkról, de hát a politikában mindent szabad, csak őszintének lenni nem!

Ám miért pont a franciákon csodálkozunk, ha itthoni magyar „elitünk” most már nyakló nélkül szurkol a posztkommunistáknak, a magyarfalóknak, akikről „naivitásukban” elhiszik, hogy nagy hirtelen megimádtak minket...

Kádár Ferenc